La universitat com a bé públic - Levante de Castelló - 20/05/2019

La universitat com a bé públic

TRIBUNA

Eva Alcón
Rectora de la Universitat Jaume I

Les universitats públiques som institucions compromeses amb la ciutadania, amb la millora del seu benestar i amb el progrés com a societat; només des d'eixe plantejament s'entén la ineludible rendició de comptes. Com a institucions d'educació superior finançades amb fons de les administracions públiques, també tenim la responsabilitat de liderar processos d'innovació i canvi social que reduïsquen les desigualtats, a tots els nivells. En definitiva, podem dir que treballem per posar en valor la universitat com a bé públic.

En aquest sentit, per una banda, una de les nostres prioritats ha de ser garantir l'accés equitatiu de l'estudiantat a la universitat. Per això, hem de tindre, i reivindicar, un bon sistema de beques, perquè cap persona que vulga estudiar es quede fora del sistema universitari. Sens dubte, hem avançat en equitat, ja que les beques salari i el programa propi de beques impulsades des de la Generalitat Valenciana van en aquesta direcció.

Per una altra banda, tenim l'obligació moral de formar persones crítiques i reflexives, amb capacitat de reaccionar davant possibles populismes i agitacions polítiques i mediàtiques que, de vegades, distorsionen la realitat, posen en perill la convivència i, fins i tot, la nostra democràcia. En aquest sentit voldria cridar l'atenció sobre determinats atacs que pateix la universitat amb l'augment de partits d'extrema dreta. Fa unes setmanes, el govern de **Jair Bolsonaro** anunciava reduir el finançament de les facultats de Sociologia i Filosofia amb el pretext que l'objectiu de la universitat ha de centrar-se en àrees que generen un retorn immediat al contribuent, com ara la medicina. Fa només uns dies, el mateix líder plantejava reduir el finançament de les universitats públiques, per considerar-les un focus de «marxisme cultural» que cal combatre.

Com a responsable d'una universitat pública no puc estar d'acord amb aquestes decisions. L'objectiu de la universitat és el de generar coneixement, un coneixement que inclou, com no pot ser d'una altra manera, les ciències socials i les humanitats. Aquestes disciplines no són un luxe, perquè tan necessari és ensenyar a pensar i tindre esperit crític com curar malalties. La universitat té l'obligació de meditar i reflexionar sobre els problemes socials més rellevants amb la finalitat d'il·luminar i aportar millores per a la convivència. L'autèntica raó de la universitat és la de conformar una comunitat que pensa i confronta sense censures ni tabús, allunyada d'autoritarismes i del pensament únic.

En la nostra ferma aposta per la universitat com a bé públic, també cal reafirmar-nos en el nostre compromís social, impulsant nous projectes de voluntariat i d'aprenentatge-servei, que ajuden a transformar el món en què vivim. La defensa de la universitat com a bé públic connecta directament amb els principis i valors de la Universitat Jaume I. Una universitat amb vocació de millorar el futur de la joventut mitjançant la formació de qualitat, innovadora i que treballa des d'una perspectiva tant social com internacional. Això implica, en paral·lel, promoure el benestar de la ciutadania i el progrés, on destacaria l'increment de la competitivitat per avançar cap a una economia basada en el coneixement, més sostenible i que tinga en compte l'economia del bé comú, model socioeconòmic impulsat per l'austríac **Christian Felber.**

A més a més, la nostra aposta d'universitat com a bé públic connecta amb el cor principal de les nostres línies de govern, com és el cas de la innovació social tant per a l'educació com per a la investigació, la justícia social, la igualtat de gènere, la inclusió, l'impuls digital, la promoció de l'emprenedoria i el foment dels objectius de desenvolupament sostenible establerts per les Nacions Unides.

L'equip que tinc l'honor de dirigir en la complexa tasca de la governança s'ha plantejat dos eixos prioritaris per als pròxims mesos: la internacionalització de la Universitat i la consolidació de la igualtat de gènere com a eix de treball transversal que impregnarà cadascuna de les àrees de la nostra Universitat, especialment la docència, la investigació, les condicions laborals i les accions de sensibilització i prevenció de les conductes masclistes. A aquest efecte es crearan comissions de treball amb persones de reconegut prestigi de diferents universitats estatals i estrangeres, que ens ajudaran a posar en marxa accions i tendències que han de marcar la Universitat que volem per al futur.

No obstant això, per a continuar en aquesta defensa d'una universitat com a bé públic i per a afermar els valors que hem mencionat, necessitem la comunitat universitària, la societat de Castelló, alhora que la cooperació amb la resta d'universitats públiques valencianes i el vincle amb la Generalitat Valenciana. En una societat global en què l'estudiantat es forma en més d'un país europeu, gràcies, entre d'altres, al Programa Erasmus, és oportú incorporar una perspectiva europea i internacional, fomentant espais de col·laboració amb universitats de diversos països. A la Universitat Jaume I tenim la voluntat d'impulsar polítiques tenint en compte el concepte d'universitat des del seu vessant més universal i com a patrimoni de la ciutadania i per a la ciutadania. En aquest sentit, ens reafirmen en els nostres valors i ens comprometen a potenciar la integritat, la inclusió, la igualtat, la responsabilitat o la tolerància per continuar progressant com a universitat i com a societat.

